

Білий кінь Шептало (скорочено)

Володимир Дрозд

Ішов підпасок і тягнув позад себе батіг, потім хвацько стрельнув ним, сказавши дядькові Степану, що йому потрібен кінь для приводу. Шептало зіщулився від звуку батога, шарпнувся разом з іншими кіньми в закуток й гидливо підібрав губи, бо ненавидів табун, гурт і загорожі. Спочатку бригадні коні глузували з нього, потім самі стали його обходити.

Неприємна, знайома млявість — провісниця всяких прикростей — закралася в груди коневі. Звичайно, візьмуть його, хоча завтра вихідний і хотілося б відпочити. З конюхом у Шептала особливі стосунки: той його не б'є, не посилає на важку роботу, бо він — білий кінь, а потрапив у бригадне стовпище через злий випадок.

І все-таки вибір упав на Шептала, який вважав принизливим для себе цілий день ходити по колу або в упряжі по вулицях святкового міста (хай соромно буде людям, які загнуждали його, білого коня!).

Шептало шукав виправдання конюхові — значить, він не міг інакше вчинити. Ще коли його, молодого й гордого, привчали до упряжі, ганяли до сьомого поту, до кривавих рубців, він зрозумів, що люди рано чи пізно його зломлять, тому краще прикинутися покірним. Він не розумів деяких коней, котрі на кожному кроці намагалися суперечити, огризатися, адже цим нічого не досягнеш, окрім батога.

Шептало йде трохи ззаду й уявляє, що не його женуть на водопій, а він жене і табун, і конюха разом з ними. Він піднімає голову й ласкаво, заклично ірже. Але його тут же наздоганяє Степанів батіг і лайка. Образа була така несподівана, така болюча, що Шептала охопив відчай. Він побачив своє підневільне, принизливе становище без прикрас.

Запах трав на косогорі нагадав Шепталові дитинство, як він біг за матір'ю лошам-стригунцем, як мати розповідала йому про його дідів-прадідів — гордих білих коней, що гарцювали в цирку.

Шептало навіть не став пити воду, хоч дуже хотів, і конюх це помітив, вилаяв його знову й сказав підпаскові загнуждати. Кінь раптом гостро відчув свою неволю. І коли хлопчак ударив його пужалном, він шарпнувся, вирвав повід, звівся на задні ноги, потім опустився і помчався в лугову синь. Тепер він був справжнім білим конем, відважним та одчайдушним, як його далекі предки.

Шептало легко й вільно біг. Не було ні хомута, ні голобель, ніхто його не смикав. Він качався у траві, плавав у річці, пив чисту воду. Починався дощ, небо перерізала блискавка, і раптом Шептало побачив у воді себе — прекрасного білого коня. Це його засмутило: протягом усього життя в конюшні він обманював себе, бо давно "же був не білим, а бруднуватим-сірим, попелястим конем, ось чому Степан і насмілювався хльоскати його батогами. Шепталові раптом захотілося почути голос конюха. Хай він буває інколи злим, але ж при службі, та ще з такими кіньми, як у них, з ким не буває. Шептило побіг

до конюшні і, згадавши, що він досі білий, викачався в калюжі. Навіщо виділятися? Нікому й нічого цим не доведеш. Краще прикинутися сіреньким та покірненьким. Сьогоднішнє перешумить, з конюхом вони порозуміються, недаремно ж білим коням дано розум.

Шептало підбіг до зачиненої загорожі, встромив голову між жердин і задрімав.

Критика, коментарі до твору, пояснення (стисло):

Образ білого коня Шептала — алегоричний. Він уособлює яскраву людську особистість, яка під впливом повсякденного життя втрачає свою індивідуальність, губить кращі риси свого характеру, пристосовується, починає діяти, "як усі". Лише на мить вирвавшись із неволі, кінь відчув себе щасливим, але потім усе ж дійшов висновку, що краще бути покірним та слухняним під захистом сильнішого, надавати перевагу реальності, а не мрії. Оповідання має глибокий філософський підтекст, піднімає важливі проблеми людини в суспільстві, її знеособлення, свободи й неволі, особистості й натовпу, дійсності й мрії.